

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/167/2024
Identifikačné číslo spisu:	3823201192
Dátum vydania rozhodnutia:	25.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3823201192.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Šobichovej a členov senátu JUDr. Martina Vladíka a Mgr. Petra Melichera v spore žalobcu H. L., narodeného XX. C. XXXX, L., J. XXXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou - ABOGADAS, s.r.o., so sídlom Bratislava - mestská časť Petržalka, Ševčenkova 3770/34, IČO: 53 344 219, proti žalovaným 1/ G. Š., narodenej XX. H. XXXX, M.-Č., H.Á. N. XXXX/XX, 2/ E. R., narodenej XX. C. XXXX, J., Š. XX/XX, o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 5C/12/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. júna 2024 sp. zn. 11Co/18/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalované 1/ a 2/ majú právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. J. ako byt č. XX, vo vchode č. XX, na 3. poschodí, bytového domu súp. č. XXXXX, postavený na pozemku parc. č. XXXX, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach, zariadeniach a príslušenstve bytového domu č. XXXXX o veľkosti 55/2203-in a spoluvlastnícky podiel 55/2203-in k pozemku CKN parc. č. XXXX o výmere 657 m² - zastavaná plocha a nádvorie, patria do dedičstva po H. K., rod. G., narodenej XX. XX. XXXX, naposledy bytom J., Š. XX/XX, ktorá zomrela XX. XX. XXXX (ďalej aj len „poručiťka“). Žalobu odôvodnil tým, že poručiťka bola výlučnou vlastníčkou uvedených nehnuteľností a nadobudla ich v dedičskom konaní po nebohom E. K. v podiele 1/2-ica titulom vyporiadania BSM a v podiele 1/2-ica titulom dedenia bez povinnosti výplaty ustupujúcim dedičom. Poručiťka bola matkou žalobcu a žalovanej 2/. Žalobca a žalovaná 2/ boli účastníkmi dedičského konania po ich otcovi, v rámci ktorého uzavreli dohodu, že dedičský podiel na nehnuteľnosti nadobudne v celosti poručiťka a zároveň sa ústne dohodli, že predmetnú nehnuteľnosť po smrti poručiťky zedia on - žalobca a žalovaná 2/ ako jej zákonní dedičia. Po smrti poručiťky v rámci dedičského konania však žalobca zistil, že predmetný byt nie je predmetom dedičstva, nakoľko tento poručiťka za svojho života previedla kúpnu zmluvou so

zriadením vecného bremena k nehnuteľnosti na žalovanú 1/. Uvedeného určenia sa žalobca domáhal na tom tvrdenom skutkovom základe, že poručiťka mala záujem uzavrieť so žalovanou 1/ darovaciu zmluvu, ktorú aj dala vypracovať advokátke, avšak žalovaná 1/ s tým nesúhlasila a poručiťku „dotlačila“ k uzavretiu kúpnej zmluvy s tým, že poručiťka žalovanej 1/ následne celú kúpnu cenu vrátila s tým, že sú to prostriedky pre vnúčatá. Kúpna zmluva so zriadením vecného bremena k nehnuteľnosti bola teda simulovaným právnym úkonom s cieľom dosiahnuť zastretie iného právneho úkonu, ktorým bola darovacia zmluva. Výrokom II. napadnutého rozsudku priznal súd žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav: Poručiťka H. K., narodená XX. XX. XXXX, zomrelá XX. XX. XXXX, bola matkou žalobcu a žalovanej 2/ a starou matkou žalovanej 1/. Dňa 30. 04. 2021 uzatvorili poručiťka ako predávajúca a oprávnená z vecného bremena so žalovanou 1/ ako kupujúcou a povinnou z vecného bremena kúpnu zmluvu so zriadením vecného bremena. Predmetom tejto zmluvy bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX pre k. ú. J. ako byt č. XX, na 3. poschodí, vo vchode č. XX, bytového domu súp. č. XXXXX, postaveného na pozemku CKN parc. č. XXXX, na Š. ulici v J., spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 55/2203-ín a spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 55/2203,-ín na pozemku CKN parc. č. XXXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 657 m², na ktorom je bytový dom postavený. Súčasne bolo predmetom zmluvy aj zriadenie vecného bremena v prospech predávajúcej, t. j. poručiťky, a to práva doživotného bývania a užívania nehnuteľností v celom rozsahu, t.j. všetkých miestností bytu, jeho príslušenstva a vnútorného vybavenia, vrátane doživotného užívania spoluvlastníckeho podielu na pozemku, na ktorom je bytový dom postavený. Kúpna cena bola v zmluve dohodnutá vo výške 30.000 eur a zmluvné strany sa dohodli, že táto kúpna cena bude zaplatená predávajúcej pri podpise kúpnej zmluvy. Vecné bremeno v prospech poručiťky bolo zriadené bezodplatne. Vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a aj vecného bremena na základe tejto zmluvy bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Prievidza, katastrálny odbor zo dňa 10. 05. 2021 pod č. V 2516/2021. Z príjmového pokladničného dokladu vyplýva, že suma 30.000 eur bola poručiťke vyplatená žalovanou 1/ v hotovosti dňa 30. 04. 2021. Z uznesenia Okresného súdu Prievidza č. k. 12D/75/2017, Dnot 123/2017, zo dňa 25. 10. 2017, vyplýva, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. J. (t.j. byt č. XX s prísl.) poručiťka nadobudla do svojho výlučného vlastníctva, a to v podiele 1/2-ica titulom vyporiadania BSM a v podiele 1/2-ica na základe dedenia po manželovi E. K., narodenom XX. XX. XXXX, zomrelom XX. XX. XXXX, bez povinnosti výplaty ustupujúcim dedičom. Dedičmi po zomrelom E. K. boli aj žalobca a žalovaná 2/. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa § 137 písm. c) CSP, § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Najskôr zisťoval, či na požadovanom určení je daný naliehavý právny záujem. V danej veci je nepochybné, že žalobca je synom poručiťky H. K., teda aj jej dedičom. Rovnako bolo zistené, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. J. sú vo výlučnom vlastníctve žalovanej 1/, ktorá ich nadobudla na základe kúpnej zmluvy zo dňa 30. 04. 2021 uzavretej s poručiťkou. V prípade neplatnosti tohto právneho úkonu by uvedené nehnuteľnosti patrili ku dňu smrti poručiťky do jej výlučného vlastníctva a boli by predmetom dedičského konania po poručiťke. Bez požadovaného určenia je teda právne postavenie žalobcu neisté. Na základe uvedených skutočností preto súd považoval naliehavý právny záujem v konaní za preukázaný. Žalobca v konaní tvrdil, že kúpna zmluva so zriadením vecného bremena zo dňa 30. 04. 2021, uzavretá medzi poručiťkou a žalovanou 1/, bola simulovaným právnym úkonom, s cieľom dosiahnuť zastretie iného právneho úkonu - darovacej zmluvy. Pri simulácii ide o vedomú nezhodu vôle a prejavu na strane oboch zmluvných strán, prípadne pri dvojstrannom právnom úkone sa nezhoduje vôľa a prejav jednej strany a konajúci o tom vie. Simulácia spočíva v tom, že konajúci navonok prejavuje vôľu, ktorú nemá a je si toho vedomý, ale vo vzťahu k druhému účastníkovi alebo tretím osobám predstiera, že má vôľu, ktorú skutočne prejavil. Ustanovenie § 41a ods. 2 prvej vety Občianskeho zákonníka rieši prípad spoločnej vedomej nezhody vôle a prejavu, ktorá spočíva v tom, že pri dvojstrannom právnom úkone (zmluva) obe strany po vzájomnej dohode zhodne prejavujú niečo iné, než v skutočnosti chcú. Simulovaný právny úkon (t.j. urobený naoko) je vadný pre nedostatok vážnosti vôle konajúcej osoby (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Simulovaný právny úkon je neplatný pre nedostatok potrebnej vôle subjektu ho uzavrieť. Ustanovenie § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka umožňuje zachovať v platnosti zastretý právny úkon, pretože k nemu smerovala skutočná vôľa účastníkov zmluvy, a to za podmienky, že a) zastretý právny úkon zodpovedá vôli oboch

účastníkov a b) zastretý právny úkon spĺňa všetky náležitosti požadované zákonom pre platný právny úkon. Ustanovenie § 41a ods. 2 veta druhá Občianskeho zákonníka rieši právne následky jednostrannej simulácie, ktorá spočíva v tom, že konajúci navonok prejavuje vôľu, ktorú nemá a je si toho vedomý, ale vo vzťahu k druhému účastníkovi alebo tretím osobám predstiera, že má vôľu, ktorú prejavil. Účastník právneho vzťahu, ktorý v prípade simulácie predpokladal, že ide o vážny prejav vôle a dôveroval urobenému prejavu a jeho právnym následkom, môže sa dovolávať jeho danosti, ako keby bol platný. Preto ust. § 41a ods. 2 druhá veta Občianskeho zákonníka pre takýto prípad výslovne ustanovuje, že neplatnosti právneho úkonu urobeného naoko sa nemožno dovolávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za vážny, t.j. nezastretý. Z uvedeného vyplýva, že neplatnosti simulovaného právneho úkonu sa nemožno s úspechom dovolať voči tomu subjektu, ktorý simulovaný právny úkon považoval a vzhľadom na všetky okolnosti prípadu mohol považovať za nezastretý. Na základe uvedených skutočností v danej veci nemožno hovoriť o simulovanom právnom úkone. V konaní nebolo preukázané, že obe zmluvné strany, t.j. poručiteľka, ako aj žalovaná 1/ nemali vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu, ale že ich zámerom bolo dosiahnuť darovanie. Vykonaným dokazovaním, najmä výpoveďami žalovaných 1/ a 2/ a svedkyne E.. E. L. bolo zistené, že poručiteľka mala pôvodne záujem uzavrieť so žalovanou 1/ darovaciu zmluvu, v súvislosti s čím svedkyňa E.. L. aj vypracovala darovaciu zmluvu. Rovnako bolo uvedenými výpoveďami preukázané, že žalovaná 1/ s uzavretím darovacej zmluvy nesúhlasila, preto sa s poručiteľkou dohodli na uzatvorení kúpnej zmluvy s tým, že poručiteľka nehnuteľnosti žalovanej 1/ predá za kúpnu cenu 30.000 eur. Z výpovede svedkyne E.. L. bolo preukázané, že poručiteľka bola v čase uzatvárania zmluvy s jej obsahom riadne oboznámená, tento jej bol vysvetlený. Poručiteľka si bola vedomá, aký právny úkon uzatvára, podľa svedkyne určite rozumela tomu, čo robila, nemala problém s tým, že uzatvára kúpnu zmluvu. V konaní bolo tiež nepochybne preukázané, že kúpna cena bola poručiteľke zo strany žalovanej 1/ v hotovosti riadne vyplatená, poručiteľka si peniaze v prítomnosti svedkyne E.. L. prepočítala a s týmito peniazmi z jej kancelárie odišla. Z výpovedí žalovaných bolo zistené, že poručiteľka si po obdržaní kúpnej ceny zakúpila sporák, záclony a nejaké oblečenie. V konaní nebolo ničím vyvrátené ani tvrdenie žalovanej 1/ o tom, že ona mala záujem len o uzavretie kúpnej zmluvy, nie o uzavretie darovacej zmluvy. Tomuto jej tvrdeniu zodpovedá aj výpoveď svedkyne E.. L., ktorá uviedla, že jej poručiteľka sama povedala, že vnučka, t.j. žalovaná 1/ nesúhlasí s darovaním. Zároveň niet dôvodu pochybovať o tom, že na základe správania poručiteľky nemala žalovaná 1/ dôvod pochybovať o vôli poručiteľky uzavrieť s ňou kúpnu zmluvu. V konaní nebolo sporným, že po viac ako cca 2 mesiacoch poručiteľka darovala sumu 25.000 eur deťom žalovanej 1/ (každému dieťaťu po 5.000 eur) a sumu 3.000 eur zverila žalovanej 1/ ako prostriedky na úhradu nákladov za jej pohreb a na zriadenie pomníku. Z výpovede žalovanej 1/ v konaní vyplynulo, že náklady za pohreb poručiteľky, ako aj pomník poručiteľke aj uhradila. Žalobca v konaní toto tvrdenie žalovanej 1/ nenamietal, preto ho súd považoval za nesporné. Toto konanie poručiteľky však žalovaná 1/ v čase uzatvárania zmluvy s poručiteľkou nemohla predvídať. V danom prípade nemožno uvažovať ani o darovaní nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, pre k.ú. J. zo strany poručiteľky žalovanej 1/. Poručiteľka prostriedky z kúpnej ceny totiž nevrátila (ako dar) žalovanej 1/, ale deťom žalovanej, aj to iba sčasti (celkom 25.000 eur). Suma 3.000 eur bola určená na úhradu nákladov na pohreb poručiteľky a zriadenie náhrobného pomníka a sumu 2.000 eur si poručiteľka ponechala pre vlastnú potrebu. Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že v konaní nebolo nepochybne preukázané, že poručiteľka a žalovaná 1/ (prípadne iba poručiteľka) v čase uzavretia zmluvy v skutočnosti nemali vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu, ale darovaciu zmluvu. I v prípade, pokiaľ by poručiteľka nebola stotožnená s uzavretím kúpnej zmluvy a v skutočnosti zamýšľala darovanie nehnuteľností, nebolo ničím preukázané, že o tejto jej vôli, resp. úmysle by žalovaná 1/ mohla mať vedomosť. Žalovaná 1/ vzhľadom na správanie poručiteľky bola dobromyseľná v tom, že s poručiteľkou uzatvára kúpnu zmluvu a podľa ust. § 41a ods. 2 veta druhá Občianskeho zákonníka sa nemožno dovolávať neplatnosti takého právneho úkonu voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý. Súd preto považoval kúpnu zmluvu so zriadením vecného bremena zo dňa 30. 04. 2021, uzavretú medzi poručiteľkou a žalovanou 1/, za platný právny úkon, v dôsledku ktorého došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX pre k. ú. J. na žalovanú 1/. Pokiaľ žalobca poukazoval na vyplatenie kúpnej ceny vo výške 30.000 eur v hotovosti ako na rozporné so zákonom č. 394/2012 Z.z., ust. § 5 citovaného zákona uvádza, že platbou v hotovosti prevyšujúcej sumu 15.000 eur nie je dotknutá platnosť právnych úkonov, na základe ktorých sa vykonala platba v hotovosti. Rovnako ústna dohoda dedičov po zomrelom E. K. ohľadom bytu

poručiteľky nemá vplyv na platnosť kúpnej zmluvy uzavretej medzi poručiteľkou a žalovanou 1/. Na základe všetkých uvedených skutočností súd považoval žalobu za nedôvodnú, a preto ju zamietol. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalované 1/ a 2/ mali v konaní plný úspech, preto im voči žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „odvolací súd“) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalovaným 1/ a 2/ priznal náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobcovi.

3. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie zamietol žalobu na tom právnom závere, že v konaní nebolo preukázané, že obe zmluvné strany, t.j. poručiteľka a aj žalovaná 1/ nemali vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu, ale že ich zámerom bolo dosiahnuť darovanie a súd považoval kúpnu zmluvu so zriadením vecného bremena zo dňa 30. 04. 2021, uzavretú medzi poručiteľkou a žalovanou 1/, za platný právny úkon, v dôsledku ktorého došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, pre k.ú. J. na žalovanú 1/.

4. Podstata odvolacích argumentov žalobcu bola koncentrovaná najmä na tvrdenia o tom, že kúpna zmluva so zriadením vecného bremena uzatvorená medzi poručiteľkou a žalovanou 1/ bola simulovaným právnym úkonom s cieľom dosiahnuť zastretie iného právneho úkonu, ktorým bola darovacia zmluva, a na tvrdenia, že kúpna zmluva nebola uzavretá slobodne, pretože k prejavu vôle bola poručiteľka prinútená tým, že žalovaná 1/ trvala na uzavretí kúpnej zmluvy.

5. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalobcu dodáva nasledovné:

6. Žalobca v podanom odvolaní namietal nesprávnosť skutkových zistení a nesprávne právne posúdenie zo strany súdu prvej inštancie. S uvedenými odvolacími dôvodmi a námietkami žalobcu, ktoré na podporu týchto odvolacích dôvodov uviedol, sa nemožno stotožniť.

7. Kúpna zmluva so zriadením vecného bremena uzatvorená medzi poručiteľkou a žalovanou 1/ nebola simulovaným právnym úkonom s cieľom dosiahnuť zastretie darovacej zmluvy a z vykonaného dokazovania žiaden takýto záver nevyplýva. Z vykonaného dokazovania, najmä z výpovede svedkyne E.. E. L., advokátky, ktorá zmluvu pripravila, bolo preukázané, že poručiteľka uzavrela kúpnu zmluvu slobodne, vážne, rozumela obsahu právneho úkonu a nemala problém zmluvu uzatvoriť. Poručiteľke bola pred svedkyňou dokonca aj vyplatená kúpna cena. Z uvedenej svedeckej výpovede, ale ani zo žiadneho iného dôkazu nevyplýva, že by poručiteľka neuzatvorila kúpnu zmluvu slobodne, t.j. že by k jej uzatvoreniu bola prinútená žalovanou 1/. Skutočnosť, že poručiteľka chcela pôvodne nehnuteľnosti žalovanej 1/ darovať, neznamená, že kúpnu zmluvu neuzatvorila slobodne a bola k jej uzatvoreniu donútená. Námietka žalobcu, že k určeniu kúpnej ceny nedošlo na základe zákonom predpísaného postupu, a to dohody zmluvných strán, ale na základe jej určenia žalovanou 1/ po porade s jej manželom, tiež nie je dôvodná, pretože o dohode o kúpnej cene svedčí uzatvorená kúpna zmluva a vyplatenie kúpnej ceny žalovanou 1/ a jej prijatie poručiteľkou. Okolnosť, že kúpnu cenu navrhla žalovaná 1/ po tom, čo sa o nej poradila s manželom, nespôsobuje neplatnosť kúpnej zmluvy. Zmluvy sa vo všeobecnosti uzatvárajú v určitom procese dohadovania zmluvných strán o ich podstatných náležitostiach a okolnosť, že navrhovateľ určitej zmluvy má predstavu uzatvoriť konkrétnu zmluvu a po tom, čo svoj návrh predostrie adresátovi, sa dohodnú na inej zmluve, prípadne sa dohodnú na inej cene, prípadne na inej podstatnej zmluvnej náležitosti, než bola navrhovateľom zmluvy pôvodne navrhnutá, ako ani okolnosť,

že sa ktorákoľvek budúca zmluvná strana radí o obsahu zmluvy s tretou osobou, neznamenajú bez ďalšieho, že by takáto zmluva bola neplatná z dôvodu jej simulácie alebo pre nedostatok vôle uzavrieť takú zmluvu. Takáto argumentácia bez akéhokoľvek dôkazu o donútení uzavrieť zmluvu nemá žiaden reálny základ. Rovnako námietka žalobcu o cene prevádzaného bytu, ktorá bola podľa neho podstatne nižšia než jeho trhovú hodnotu, je bezpredmetná, keďže žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie k tejto otázke žiadny dôkaz vykonať nenavrhol a zároveň sa cena nejaví ako zjavne neprimeraná (napr. len ako symbolická), a to aj s ohľadom na okolnosti, že prevod sa uskutočnil medzi blízkymi osobami a v prospech predávajúcej bolo zriadené právo byt bezodplatne až do svojej smrti užívať (vecné bremeno).

8. Okolnosť, že kúpna cena bola uhradená v hotovosti, resp. že poručiťka si ako predávajúca vymienila zaplatenie kúpnej ceny týmto spôsobom, nie je dôkazom o tom, že kúpna zmluva bola simulovaná. Takýmto dôkazom nie je ani skutočnosť, ako poručiťka naložila s kúpnou cenou. Kúpna cena bola riadne vyplatená a tým sa peňažné prostriedky stali vlastníctvom poručiťky, ktorá mohla s nimi voľne nakladať, mohla ich všetky spotrebovať, darovať na charitu, darovať tretej osobe, požičať a podobne. Skutočnosť, že väčšinu prostriedkov darovala deťom žalovanej 1/, nerobí kúpnu zmluvu neplatnou a z vykonaného dokazovania nevyplyva, že by vrátila celé plnenie žalovanej 1/ ako tvrdí žalobca. Je tiež bezpredmetné, či poručiťka použila časť kúpnej ceny na kúpu nejakých vecí do domácnosti, resp. vecí osobnej potreby.

9. Žalobca tiež namietal, že súd prvej inštancie sa odklonil od konštantnej judikatúry v identických veciach. Odvolací súd však takýto odklon nezistil. Pokiaľ žalobca tvrdil, že tvrdenie o použití časti kúpnej ceny na úhradu pomníka poručiťky žalovanou 1/ je v rozpore s vykonaným dôkazom - uzneseniami súdu 12D/75/2017 a 9D/200/2021-22, tak žalobca neuviedol v čom konkrétne, pričom odvolací súd neidentifikoval žiadny rozpor skutkových zistení súdu prvej inštancie, ktorý by mohol mať za následok iné závery v otázke platnosti kúpnej zmluvy.

10. Pokiaľ žalobca namietal rozpor kúpnej zmluvy s dobrými mravmi spočívajúci v tom, že uzatvorením kúpnej zmluvy došlo k porušeniu dohody medzi poručiťkou, žalobcom a žalovanou 2/, o ktorej mala žalovaná 1/ vedomosť, že nehnuteľnosť zdedia v rámci dedičského konania po poručiťke žalobca a žalovaná 2/ ako jej zákonní dedičia, je aj táto jeho námietka nedôvodná. Súd prvej inštancie sa aj s touto námietkou vysporiadal, keď uviedol, že ústna dohoda dedičov po zomrelom E. K. ohľadom bytu poručiťky nemá vplyv na platnosť kúpnej zmluvy uzavretej medzi poručiťkou a žalovanou 1/. Odvolací súd k tomuto záveru súdu prvej inštancie dodáva, že takáto prípadná ústna dohoda poručiťky s jej možnými dedičmi pre prípad smrti poručiťky nie je a nemôže byť platná. Takúto dohodu náš právny poriadok nepozná a jediným právnym úkonom fyzickej osoby, ktorým môže táto osoba nakladať so svojim majetkom pre prípad smrti, je závet (resp. pre vylúčenie, aby sa vlastníkom majetku fyzickej osoby po jej smrti stal neopomenuteľný dedič, je takým úkonom aj listina o vydedení). Okrem toho sa fyzická osoba nemôže platne ústne vzdať práva nakladať so svojim nehnuteľným majetkom až do svojej smrti, čo by bol faktický dôsledok dohody, na ktorú žalobca poukázal. Pokiaľ teda poručiťka ešte počas svojho života voľne disponovala svojim majetkom bez toho, aby v takejto dispozícii bola obmedzená zo zákona, platným právnym úkonom alebo rozhodnutím súdu, nemožno sa úspešne dovolať takéhoto dispozitívneho právneho úkonu poručiťky ako neplatného z dôvodu existencie akejkoľvek dohody, ktorá je už v základe neplatná.

11. Ani jeden z odvolacích dôvodov, ktoré uplatnil žalobca, nebol naplnený, keď súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj o náhrade trov konania, keď ju v plnom rozsahu priznal úspešným žalovaným.

12. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

13. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní boli plne úspešné žalované, a preto im odvolací súd priznal

nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

14. Proti predmetnému rozsudku podal dovolanie žalobca. Dovolanie podal z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky „či bola kúpna zmluva so zriadením vecného bremena k nehnuteľnosti uzatvorená medzi poručiteľkou H. K. a žalovanou 1/ dňa 30.04.2021 simulovaným právnym úkonom s cieľom dosiahnuť zastretie iného právneho úkonu, ktorým bola darovacia zmluva a vyriešenie právnej otázky, či bola darovacia zmluva uzatvorená platne, pričom odvolací súd ako súd prvej inštancie sa v tejto otázke odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.“

14.1. Žalobca mal za to, že v konaní bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že kúpna zmluva so zriadením vecného bremena k nehnuteľnosti bola simulovaným právnym úkonom s cieľom dosiahnuť zastretie iného právneho úkonu, ktorým bola darovacia zmluva. Poručiteľka a žalovaná jednak uzavreli kúpnu zmluvu, kúpna cena alebo cena bola zaplatená v hotovosti a následne poručiteľka ako kvázi predávajúca vrátila celé plnenie žalovanej 1/ ako kvázi kupujúcej opätovne v hotovosti.

14.2. Poručiteľka simulovala kúpnu zmluvu, pretože podľa vyjadrenia žalovanej 1/ jej chcela byť darovať darovacou zmluvou, ktorá bola disimulovaným právnym úkonom a naopak žalovaná 1/ simulovala kvázi darovaciu zmluvu, pretože byť chcela kúpiť kúpnu zmluvu, ktorá bola v skutočnosti podpísaná a zmluvné strany si medzi sebou vymenili plnenia.

14.3. Je zrejmé, že každá zo zmluvných strán pri zatváraní zmluvy zamýšľali niečo iné. Poukázal aj na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v tomto prípade nebol právny úkon, kúpna zmluva urobený slobodne a určite, pretože poručiteľka byť nechcela vôbec predať, ale chcela ho darovať žalovanej 1/. Po nátlaku žalovanej 1/ pristúpili zmluvné strany k uzavretiu kúpnej zmluvy. Kúpna zmluva nebola uzatvorená slobodne, lebo k prejavu vôle bol účastník kúpnej zmluvy poručiteľka pani H. K. prinútená skutočnosťou trvania žalovanej 1/ na uzavretí kúpnej zmluvy. Dôkazom, že poručiteľka zamýšľala darovanie a nie kúpnu zmluvu je aj fakt, že odmietla vyplatenie kvázi kúpnej ceny vo výške 30.000 eur na bankový účet, ale vyžiadala si dané plnenie v hotovosti, pričom celé plnenia vrátila naspäť žalovanej 1/. Poručiteľka v skutočnosti dosiahla svoju pôvodne zamýšľanú darovaciu zmluvu, nakoľko si plnenie vo výške 30.000 euro nenechala, ale vrátila žalovanej 1/.

14.4. Správne právne posúdenie odvolacím súdom by bolo také, že kúpna zmluva bola simulovaným právnym úkonom, keďže v jej prípade nešlo o odplatný prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ale o bezplatný prevod. Takisto namietala, že trhová cena nehnuteľnosti bola v rozhodnom období cca 100.000 euro.

14.5. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/43/2019 prijaté pod R1/2021, podľa ktorého predpokladom platnosti zastretej (disimulovanej) zmluvy o prevode vlastníctva nehnuteľnosti (§ 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka) je okrem iného jej uzatvorenie v písomnej forme a tými istými účastníkmi ako zastierajúca (simulovaná) zmluva.

14.6. Súd nižších inštancií v mnohých prípadoch posudzovali otázky platnosti simulovaných právnych úkonov jednotne. Avšak stále sme svedkami vydania aj takých rozhodnutí, ako je to v tomto prípade rozsudku, v rámci ktorých sa sudy nižších inštancií odklonili od konštantnej rozhodovacej praxe v identických veciach. V súlade s judikatúrou R1/2021:

- dovolací súd zdôraznil, že platný právny poriadok SR pri nadobúdaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zmluvami predpisuje obligatórnu písomnú formu právnych úkonov. Navyše, ak ide o zmluvu o prevode nehnuteľnosti, musia byť prejavy účastníkov na tej istej listine,
- dovolací súd preto skonštatoval, že ústna dohoda sa nemôže stať spôsobilým podkladom zápisu v katastri nehnuteľností,
- ak už sa má úprava o simulácii a disimulácii uplatniť, je nutné zotrvať na tom závere, že simulácia sa môže týkať len obsahu právneho vzťahu, teda z neho plynúcich práv a povinností jednotlivých subjektov právneho vzťahu. Simulácia sa teda nemôže týkať aj samotných subjektov,
- náležitou vyžadovanou pre platnosť zastretého právneho úkonu, týkajúceho sa nehnuteľnosti, je aj písomná forma úkonu.

14.7. Rovnako je to aj v prípade konštantnej judikatúry českých súdov. Pritom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1917/2004, 22Cdo/101/2001, 22Cdo/102/1999.

14.8. Správne právne posúdenie veci odvolacím súdom by bolo také, že disimulovaný právny úkon -

darovacia zmluva je neplatná z dôvodu, že nebola uzatvorená v písomnej forme a neobsahuje ustanovenie, že ide o darovanie (bezodplatný prevod vlastníckeho práva).

14.9. Na základe uvedeného mal za to, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil. Žiadal rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

15. K dovolaniu podala písomné vyjadrenie žalovaná 1/. Dovolanie považovala za nedôvodné. Žalobca v dovolaní uvádzal rovnaké dôvody ako vo svojom odvolaní. Kúpna zmluva, ktorú uzatvorila s poručiťkou, ktorá bola jej starou mamou nebola žiadnym simulovaným právnym úkonom. S jej starou mamou sa dohodli na kúpnej cene a aj na tom, že na byte bude v jej prospech zriadené vecné bremeno, aby mohla byť ďalej užívať. K právnej stránke veci sa nevie vyjadriť. Uviedla, že žalobca pri uzavretí kúpnej zmluvy nebol, nebol ani pritom, keď si so starou mamou dohadovala podmienky kúpy. Žalobca dlhú dobu nebol v kontakte s poručiťkou, preto ani nemohol vedieť, čo si jej stará mama v tom čase želala a myslela. Považovala rozsudok súdu prvej inštancie za správny.

15.1. K dovolaniu podala písomné vyjadrenie aj žalovaná 2/. Zotrvála na svojich vyjadreniach, ktoré uviedla v konaní. Predať byt jej dcére sa rozhodla jej matka. Oni si dohodli všetky podmienky okolo predaja a podľa takto dohodnutých podmienok kúpnu zmluvu uzatvorili. Bola presvedčená, že kúpna zmluva bola uzatvorená podľa zákona. Preto považuje dovolanie žalobcu za nedôvodné a žiada, aby bol rozsudok odvolacieho súdu potvrdený.

16. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

16.1. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

16.2. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16.3. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

16.4. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

16.5. Žalobca vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP (odvolací súd sa svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu) namietajúc nesprávne právne posúdenie otázky platnosti spornej kúpnej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena z hľadiska simulácie právneho úkonu s cieľom dosiahnuť zastretie iného právneho úkonu, ktorým mala byť darovacia zmluva. Má za to, že v danom prípade kúpna zmluva bola simulovaným právnym úkonom, keďže nešlo o odplatný prevod a disimulovaný právny úkon - darovacia zmluva je neplatná z dôvodu, že nebola uzatvorená v písomnej forme a neobsahuje ustanovenie, že ide o darovanie.

16.6. Ako odklon namietal odklon od rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/43/2019, prijaté aj v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí SR pod R/1/2021 s právnou vetou: „Predpokladom platnosti

zastretej (disimulovanej) zmluvy o prevode vlastníctva nehnuteľnosti (§ 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka) je okrem iného jej uzatvorenie v písomnej forme a tými istými účastníkmi ako zastierajúca (simulovaná) zmluva.

16.7. Taktiež poukázal v tomto smere aj na konštantnú judikatúru NS ČR a to: sp. zn. 22Cdo/1917/2004, 22Cdo/101/2001 s právnou vetou: že „pokud účastníci uzavřeli simulovanou písemnou kupní smlouvu ohledně nemovitosti, kterou chtěli zastít darování této nemovitosti, není disimulovaná darovací smlouva platná, pokud nebyla uzavřena písemně a z jejího znění není zřejmé, že šlo o darování“, 22Cdo/202/1999. V tomto smere dovolací súd poukazuje na to, že tieto rozhodnutia nie je možné považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (pozri nasl. bod 16.9.), neznamená to, že by súdy podporne v prípade obdobnej skutkovej a právnej veci nemohli na tieto poukazovať, v takom prípade, by však bolo nevyhnutne potrebné precízne zdôvodniť, prípadne prečo na ne prihliadnúť).

16.8. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t.j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnú normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

16.9. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 01. 01. 1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, treba do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu zahrnúť aj rozhodnutia publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávanej Najvyšším súdom ČSFR, Najvyšším súdom ČR a Najvyšším súdom SR v dobe do 31. 12. 1992, ako aj rozhodnutia uverejnené v Zborníkoch stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR vydaných SEVT Praha v rokoch 1974 (č. I, 1965 - 1967), 1980 (č. II, 1964 - 1969) a 1986 (č. IV, 1970 - 1983), pokiaľ sú stále použiteľné (najmä z hľadiska ich súladu s hodnotami demokratického právneho štátu) a neboli prekonané neskoršou judikatúrou. Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 C. s. p. je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie.

17. Žalobca namieta, že v predmetnej veci v skutočnosti každá zo zmluvných strán zamýšľala niečo iné, podľa žalobcu, poručiťka (jeho matka) nechcela byť predat' , chcela ho darovať žalovanej 1/, právny úkon nebol urobený slobodne, preto lebo k prejavu vôle bola poručiťka prinútená skutočnosťou trvania žalovanej 1/ na uzavretí kúpnej zmluvy. Podľa žalobcu kúpna zmluva bola simulovaným právnym úkonom, keďže nešlo o odplatný prevod vlastníckeho práva.

17.1. Nedostatok vážnosti vôle je okolnosť zakladajúca neplatnosť zmluvy v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. O nedostatok vážnosti vôle ide vtedy, keď sa zdanlivo prejavuje vôľa, ktorá v skutočnosti neexistuje, resp. síce existuje, avšak v inej kvalite, než to ukazuje jej prejav. K takýmto prejavom vôle patria medziiným úkony urobené s vnútornou výhradou a simulované právne úkony.

17.2. Pokiaľ právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti (§ 41a ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka). Z uvedeného potom vyplýva, že ak má byť určitým právnym úkonom urobeným len „naoko“ (tzv. simulovaným právnym úkonom) zastieraný iný právny úkon (tzv. disimulovaný právny úkon), je

simulovaný právny úkon neplatný z dôvodu nedostatku skutočnej vôle konajúcich subjektov urobiť tento úkon. V takých prípadoch platí zastieraný právny úkon; podmienkou ale je, že zastieraný právny úkon zodpovedá vôli subjektov a že spĺňa náležitosti požadované zákonom pre jeho platnosť. Pokiaľ by bol sám zastieraný právny úkon nedovolený (priečil by sa zákonu), bol by tiež neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka) (rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/144/2010).

17.3. V predmetnej veci, nie je zrejmé, v čom konkrétne sa mali sudy odkloniť od vyššie uvádzaného rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/43/2019, keď závery v preskúmvanej veci vyjadrené v bode 13. a 14. odvolacieho súdu vychádzajú z odlišných skutkových zistení a vykonaného dokazovania: „Kúpna zmluva so zriadením vecného bremena uzatvorená medzi poručiteľkou a žalovanou 1/ nebola simulovaným právnym úkonom s cieľom dosiahnuť zastretie darovacej zmluvy a z vykonaného dokazovania žiaden takýto záver nevyplyva. Z vykonaného dokazovania, najmä z výpovede svedkyne E.. E. L., advokátky, ktorá zmluvu pripravila, bolo preukázané, že poručiteľka uzavrela kúpnu zmluvu slobodne, vážne, rozumela obsahu právneho úkonu a nemala problém zmluvu uzatvoriť. Poručiteľke bola pred svedkyňou dokonca aj vyplatená kúpna cena. Z uvedenej svedeckej výpovede, ale ani zo žiadneho iného dôkazu nevyplyva, že by poručiteľka neuzatvorila kúpnu zmluvu slobodne, t.j. že by k jej uzatvoreniu bola prinútená žalovanou 1/. Skutočnosť, že poručiteľka chcela pôvodne nehnuteľnosti žalovanej 1/ darovať, neznamená, že kúpnu zmluvu neuzatvorila slobodne a bola k jej uzatvoreniu donútená. Námetka žalobcu, že k určeniu kúpnej ceny nedošlo na základe zákonom predpísaného postupu, a to dohody zmluvných strán, ale na základe jej určenia žalovanou 1/ po porade s jej manželom, tiež nie je dôvodná, pretože o dohode o kúpnej cene svedčí uzatvorená kúpna zmluva a vyplatenie kúpnej ceny žalovanou 1/ a jej prijatie poručiteľkou. Okolnosť, že kúpnu cenu navrhla žalovaná 1/ po tom, čo sa o nej poradila s manželom, nespôsobuje neplatnosť kúpnej zmluvy. Zmluvy sa vo všeobecnosti uzatvárajú v určitom procese dohadovania zmluvných strán o ich podstatných náležitostiach a okolnosť, že navrhovateľ určitej zmluvy má predstavu uzatvoriť konkrétnu zmluvu a po tom, čo svoj návrh predostrie adresátovi, sa dohodnú na inej zmluve, prípadne sa dohodnú na inej cene, prípadne na inej podstatnej zmluvnej náležitosti, než bola navrhovateľom zmluvy pôvodne navrhnutá, ako ani okolnosť, že sa ktorákoľvek budúca zmluvná strana radí o obsahu zmluvy s treťou osobou, neznamenajú bez ďalšieho, že by takáto zmluva bola neplatná z dôvodu jej simulácie alebo pre nedostatok vôle uzavrieť takú zmluvu. Takáto argumentácia bez akéhokoľvek dôkazu o donútení uzavrieť zmluvu nemá žiaden reálny základ. Rovnako námetka žalobcu o cene prevádzaného bytu, ktorá bola podľa neho podstatne nižšia než jeho trhovú hodnotu, je bezpredmetná, keďže žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie k tejto otázke žiadny dôkaz vykonať nenavrhoval a zároveň sa cena nejaví ako zjavne neprimeraná (napr. len ako symbolická), a to aj s ohľadom na okolnosti, že prevod sa uskutočnil medzi blízkymi osobami a v prospech predávajúcej bolo zriadené právo byt bezodplatne až do svojej smrti užívať (vecné bremeno).

14. Okolnosť, že kúpna cena bola uhradená v hotovosti, resp. že poručiteľka si ako predávajúca vymienila zaplatenie kúpnej ceny týmto spôsobom, nie je dôkazom o tom, že kúpna zmluva bola simulovaná. Takýmto dôkazom nie je ani skutočnosť, ako poručiteľka naložila s kúpnu cenou. Kúpna cena bola riadne vyplatená a tým sa peňažné prostriedky stali vlastníctvom poručiteľky, ktorá mohla s nimi voľne nakladať, mohla ich všetky spotrebovať, darovať na charitu, darovať tretej osobe, požiť a podobne. Skutočnosť, že väčšinu prostriedkov darovala deťom žalovanej 1/, nerobí kúpnu zmluvu neplatnou a z vykonaného dokazovania nevyplyva, že by vrátila celé plnenie žalovanej 1/ ako tvrdí žalobca. Je tiež bezpredmetné, či poručiteľka použila časť kúpnej ceny na kúpu nejakých vecí do domácnosti, resp. vecí osobnej potreby.“

17.4. Sudy teda nepochybili po právnej stránke, keď žalobu žalobcu zamietli. Závery uvedené v citovanom rozhodnutí NS SR, ale nie je možné aplikovať na skutkové závery a vykonané dokazovanie v predmetnej veci, aj keď tieto nepochybne by boli aplikovateľné v tom prípade, keď by bola preukázaná, že kúpnu zmluvou bolo zastierané darovanie, čo v danom prípade nebolo z vykonaného dokazovania preukázané. Bolo preukázané, že medzi poručiteľkou (matkou žalobcu) a žalovanou 1/ (vnučkou poručiteľky) bola uzatvorená platná kúpna zmluva, tak ako to oba sudy konštatovali. Pokiaľ sa dovolateľ snaží spochybniť skutkové zistenia ako výsledok vykonania a hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový záver, z ktorého vychádzal odvolací súd, nesprávne zistenie skutkového stavu však nie je podľa Civilného sporového poriadku dovolacím dôvodom. Dovolací súd ani nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho

zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Táto viazanosť zisteným skutkovým stavom je nevyhnutným predpokladom pre skúmanie správnosti právneho posúdenia veci, pretože podstatou právneho posúdenia veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových), preto v prípade spochybňovania skutkových záverov odvolacieho súdu dovolanie pre nesprávne právne posúdenie nie je ani prípustné (§ 447 písm. f) CSP).

17.5. Súdby zohľadňovali okolnosti týkajúce sa spornej nehnuteľnosti, dôsledne posúdili atribúty právnych úkonov, ktoré s kúpou súviseli, najmä spôsob prevodu nehnuteľnosti (teda spôsob prevodu nehnuteľnosti, uzatvorenie zmluvy pred svedkyňou E.. E. L., advokátkou, ktorá zmluvu pripravila, pred ňou bola dokonca vyplatená aj kúpna cena, kúpna cena sa nejavila zjavne neprimeraná, keď šlo o prevod medzi blízkymi osobami a v prospech predávajúcej bolo zároveň zriadené právo bezodplatne byť užívateľ až do svojej smrti); skúmanie zámeru poručiťky a žalovanej 1/ možno konštatovať, že aplikovali a vyhodnotili danú vec v súvislosti s § 37 ods. 1, § 41a ods. 2 OZ. Súdby sa zároveň dôkladne zaoberali vôľou účastníkov sporného právneho úkonu, ich vážnosťou pri prejave vôle a účelom, ktorý chceli právnym úkonom dosiahnuť. Dovolací súd zdôrazňuje, že súdby vykonali náležité dokazovanie, aby dospeli k právnemu posúdeniu o danosti vôle zmluvných strán uzavrieť kúpnu zmluvu v zmysle § 588 a nasl. OZ. S ohľadom na uvedené komplexné preskúmanie platnosti spornej kúpnej zmluvy, dovolací súd uzatvára, že nie je možné závery súdov nižších inštancií považovať za nesúladné s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

17.6. Uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP preto dovolací súd nepovažoval za relevantný z hľadiska prípustnosti dovolania, keďže napadnutým rozhodnutím nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke posúdenia (ne)platnosti spornej kúpnej zmluvy.

18. Z dovolania vyplýva, že dovolateľ vymedzil prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

18.1. V preskúmvanej veci, vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolateľ nevymedzuje právnu otázku, neuvádza v tejto súvislosti rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Ani pri posudzovaní daného dovolacieho dôvodu podľa obsahu tohto mimoriadneho opravného prostriedku (§ 124 ods. 1 CSP) však z neho nevyplyva, konkrétne ktorou „právnou“ otázkou (odvolacím súdom riešenou a rozhodovanou dovolacím súdom rozdielne) bola podľa jeho názoru založená prípustnosť podaného dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

18.2. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky nezohľadnil a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

19. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že podané dovolanie nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

20. Žalované 1/ a 2/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešné (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP), preto im dovolací súd proti žalobcovi priznal v súlade s § 262 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov dovolacieho konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.